

Ο Όσιος Νείλος ο Μαχαιριώτης, Επίσκοπος Ταμασού

/ Το Συναξάρι της Πεντηκοστής / Συναξαριακές μορφές

Ο Όσιος Νείλος, μάλλον δεν καταγόταν από την Κύπρο. Από όσα ο ίδιος αναφέρει στην «Τυπική Διάταξη» της Μονής Μαχαιρά, ο θείος σπινθήρας, πού άναψε μέσα του, τον οδήγησε στους Αγίους Τόπους, για να προσκυνήσει, με την απόφαση να μονάσει «εν υποταγή τοις εκείσε πατράσιν». Αλλά, είναι άγνωστο το γιατί, δεν παρέμεινε. Αλιπορώντας, έρχεται στην Κύπρο, η οποία αποτελούσε άριστο κατάλυμα για τους εφιεμένους την άσκηση και την ησυχία. Φθάνοντας, όμως, εδώ εξαιτείται βοήθεια και εκλιπαρεί να τον επιδείξουν, ως ο ίδιος καταγράφει, τόπο κατάλληλο για πνευματική κατάπαυση.

Η θαυμαστή όψη τον Γέροντα Ιγνατίου, όταν τον συναπάντησε, έθελξε το Νείλο και τον εσαγήνευσε η θεαυγής παρουσία του. Ήταν πλήρης και τέλεια η υπακοή και η αφοσίωση τον Νείλου στον Ιγνάτιο, γιατί ακριβώς διέγνωσε ότι αποκτούσε θελξικάρδιο Γέροντα, ικανό να πληρώσει τις εφέσεις του και να τον οδηγήσει στα μυστήρια της αγάπης του Θεού. Στα επόμενα χρόνια ο Όσιος Νείλος πέμπεται στα μέρη της Κιλικίας, προκειμένου να προσπορίσει επισιτισμό για τις ανάγκες της

Μονής.

Όμως το βάρος των πολύχρονων και επιμόχθων αγώνων επρόκειτο να οδηγήσουν τον Γέροντα Ιγνάτιο στο τέλος. Αυτό ακριβώς διαισθανόμενος ο Όσιος, προέβηκε στην θεοφώτιστη ενέργεια, να συντάξει γραπτή «Διάταξιν», με την οποία ανέθετε την ευθύνη της προστασίας των μοναστών και το λειτούργημα της ήγουμενίας της Μονης στον Νείλο. Στη συνέχεια, η συνδρομή και η επικουρία κυρίως φιλοθέων και φιλομονάχων ανθρώπων και η παρέλευση της φοβερής ανομβρίας ανέψυξαν τη στέρηση των μοναστών και έδωκαν, όχι μόνο την άνεση, αλλά και την δυνατότητα, ώστε η ένθεη και διακαής επιθυμία τον Νείλου και της συνοδείας του νά γίνει πραγματικότητα.

Για πρώτη φορά αξιώνονται να ανεγείρουν εκκλησία, για την οποία, εν Κυρίω καυχώμενος ο Όσιος λέγει, «φαιδρώς κατεκοσμήσαμεν». Παράλληλα η εξεύρεση και άλλων πόρων προσέφερε την δυνατότητα στον Νείλο να ανοικοδομήσει την τράπεζα, να ομαλοποιήσει τον τραχύ και δυσπρόσιτο χώρο και να τον περιφράξει και ακόμη να ανοικοδομήσει ολίγα κελλιά, για την στέγαση των υποτακτικών του. Οι κάματοι και τα έργα τον Οσίου Νείλου και της συνοδείας του, και ιδιαίτερα η τοποθέτηση Σταυρού στα θεμέλια τον νέου ιερού ναού από τον επίσκοπο Ταμασού Νικήτα Αγιοστεφανίτη, κατά την ανοικοδόμησή του, αλλά και η ολοένα αυξητική τάση του αριθμού των μοναχών, οδήγησαν τα πράγματα, ώστε η Μοναστική αδελφότητα τον Μαχαιρά να συγκροτηθεί σε Κοινόβιο και μάλιστα νά λάβει και τον τίτλο τον Σταυροπηγίου.

Ο χαρισματικός Γέροντας του Μαχαιρά Νείλος, ως φαίνεται εκ των πραγμάτων, υπήρξε όντως νους οξύτατος εν πράξει και θεωρία. Ήταν εκ των πνευματικών πραγμάτων αθλητής άφθαστος και ακαταμάχητος, αλλά και των πρακτικών ζητημάτων της Μονης έργατης και διεκπεραιωτής άριστος.

Επί των ημερών του κατόρθωσε και εξασφάλισε νέο «Χρυσόβουλλο» με ισχυρές διατάξεις από τους Αυτοκράτορες Ισαάκιο Άγγελο και Αλέξιο Άγγελο, οι οποίες παραχωρούσαν οικονομικούς πόρους στην Μονή και απαλλαγή των φόρων και κατοχύρωναν το ανεξάρτητο και αυτοτελές αυτής έναντι οποιασδήποτε επεμβάσεως. Ζήτησε ακόμη την επικύρωση της «Διατάξεως» τον Γέροντα Ιγνατίου από τον «Πρωτόθρονο», μετά τον Αρχιεπίσκοπο, επίσκοπο Ταμασίας Νικήτα Αγιοστεφανίτη, η οποία αφορούσε στον σεβασμό και στην αυτοτέλεια της Μονης.

Ο Όσιος Νείλος διετέλεσε ως απλός μοναχός στην Μονή του Μαχαιρά για τέσσερα χρόνια. Με την εκλογή του, στη συνέχεια, ως Ηγουμένου της Μονης Μαχαιρά, επεσφράγισε τελικά τον πόθο και τις πολλές ανατεταμένες προσευχές πολλών ψυχών, αλλά και συνιστούσε το αγαθό και θεοτερπές πρόσημο, το οποίο παρείχε την εγγύηση για την μελλοντική θεοτοκοπρεπή ιστορία της Μάνδρας τον Μαχαιρά. Ως Ηγούμενος διακόνησε τη Μονή για τριαντατέσσερα χρόνια, από το 1175 μέχρι το 1209. Το 1201 συνέγραψε την «Τυπική Διάταξη», την οποία, το 1210, ως Επίσκοπος Ταμασίας και «πρωτόθρονος», ως πρώτος τη τάξει δηλαδή Επίσκοπος στη σειρά των Επισκόπων, μετά τον Αρχιεπίσκοπο, την επεκύρωσε.

Στον επισκοπικό θρόνο της Ταμασού δεν γνωρίζομε πόσα χρόνια παρέμεινε. Δεν αποκλείεται το ένδεχόμενο, κατά το 1215 να εκλέγηκε Αρχιεπίσκοπος, η να διετέλεσε, ως πρωτόθρονος, Τοποτηρητής τον Αρχιεπισκοπικού Θρόνου μέχρι το 1221. Το αν παραιτήθηκε από τους Λατίνους ή απέθανε, όντας Αρχιεπίσκοπος ή Τοποτηρητής, τούτο δεν είναι ιστορικά εξακριβωμένο. Το τέλος της ζωής του μας είναι, δυστυχώς, άγνωστο.

Πηγή: Περιοδικόν «Αγάπη», Έκδοση Ιερας Μητροπόλεως Ταμασού και Ορεινής, Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2007, τεύχος 1ο

<http://bit.ly/1pLL2gx>